

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 200 Lel
Félévre . . . 100 .
Negyedévre . . . 50 .
Egyes szám ára . . . 4 .
Megjelenik minden szombaton.
Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefonszám: 35.

DÉVA ÉS VIDÉKE

Felelős szerkesztő:
KOVÁCS KÁROLY.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Regina Maria-u. 12., hová a
lapszellemi részét illető min-
den közlemény intézendő
Kiadóhivatal:
Deva, Regina Maria-u. 12.
hová az előfizetések és hir-
detések küldendők.

Laptulajdonos és kiadó:
LAUFER VILMOS.

Déva fürdőváros

Jólesően állapítottuk meg annak idején, hogy a C. F. R. vezérigazgatósága Dévát is a fürdővárosok közé sorolta. Ezt az örömmünket azonban néhány hét múlva elkeseredés váltotta fel, mert Dévától ezt a kedvezményt megvonták, míg legújában ismét megadták.

Éppen azért, mert Dévával — úgy lát-
szik — nem tudták, hogy mit csináljanak, érezzük magunkat indítatva arra, hogy néhány sorban városunk mellett sikra szálljunk és bizonyítékokat szolgáltatassunk arra nézve, hogy a C. F. R. vezérigazgatósága nem tévedett akkor, amikor Dévát a fürdővárosok közé sorolta. Ez a kis város ugyanis nincsen hatalmas gyárakkal és üzemekkel felszerelve. A piskii nagy állomás, amely szénporos füstfelhőivel minden kis helyet betakar, Dévát illetve meg annak idején, de Déva a füst miatt lemondott arról. A piskii rendező, amely Tompa község felé épített, szintén Déva határát illetve volna meg, de arról is lemondott. S ha már a vasuti gócpont elkerült bennünket s mondjuk nem éppen helyesen, de a fürdőváros szempontjából valóban szükségszerűen s ha hozzá vesszük még, hogy Déva kies fekvése, egészséges levegője, reudezettsége, páratlan enyhe klimája miatt tényleges kivétel talán az összes erdélyi kisvárosok között, — akkor

mindenki beláthatja, hogy Dévát joggal lehet fürdővárosnak nevezni, ha éppen nincsen is kimondott fürdője.

De menjünk tovább a dicséretben. Itt van a mi gyönyörű vársétányunk és népkertünk. Üdülésre a legalkalmasabb. A vároldal fenyvesei a legbetegebb tüdőnek is gyógyulást hoznak, ózondus levegőt árasztva el a nagyszerű sétányokon, ahonnan a kilátás a Maros völgyére egyenesen szenzációs. A vár s a belőle előtörő hegyláncolat: a Decebal hegység, pedig oly szép kirándulohelyeket tartogat, amik egyenesen megkivánják a kirándulók tömegeinek felvonulását. S mégis mi dévaiak azt tapasztaljuk, hogy nem nagyon rándulunk ki. Talán megszoktuk. De az a szem, amely még Dévát sohasem látta s amelynek van érzéke a természeti szépségek felfedezéséhez, gyönyörűséggel és bámulattal járhat a várban s a közel fekvő hegyeken.

Az előbb azt irtuk, hogy kimondott fürdőnk nincsen. Ez nem felel meg egészen a valóságnak, mert igenis van fürdőnk. Van olyan természetes sósfürdőnk, amelynek a hatása minden tekintetben kiváló és minden betegségben eredményes. S hogy ez a fürdő sem fejlődhetett jobban, az csak annak köszönhető, hogy Déva természeti szépségeit nem tárjuk a világ elé. Fényképekkel és propaganda füzetekkel, brosurákkal kellene felhívni az egész

világ figyelmét erre a szép városra s a sósfürdőre is, amely nagyobb idegen forgalom mellett valóságos kis paradicsommá fejlődhetett volna már. Mert a fejlődés nem egyesek kezében van, hanem az összpártolás teszi azt lehetővé: hogy a fürdőt megnagyobbítsák, egy kis tavi fürdőt építsenek melléje s a kertészet remekeiből valóságos kis tündéerkerttel vegyék körül a fürdőt.

Azután ott van a Maros. Strandunk van rendes kabinokkal, étkezővel és minden felszereléssel. A szórakozni vágyókat motorcsónak várja. A parton a finom homok csak úgy kívántatja magát. A napfény talán sehol sem süt jobban és szebben, mint nálunk s az esőfelhők nem nagyon szorítják meg a vendégeket. Említettük, hogy Déva különös éghajlatu s ez úgy is van, mert katlanszerű fekvésénél fogva a nagy szelek s a hideg hőmérséklet még télen is elkerülnek.

S mindezek tetejébe: Déva megyeszékhely. Itt vannak a hivatalok. Fővonalon fekszik, mindent hamar el lehet intézni. Az egész megyét be lehet járni autóbusszokkal és más alkalmatosságokkal. Olcsón most már. És olcsón ide is lehet jönni, hiszen a jegyének csak a felét kell fizetni annak, aki Dévára jön itt tölteni néhány hetet. Mi kell még egyéb arra, hogy valaki jól érezze magát?

Déva fürdőváros most már hivatalos

A történelem tanulságai

Irta és a szászvárosi zárda-templom fennállásának 200 éves jubileumi ünnepségén 1930 június elsején este a Transsylvania szálló termében megtartott műsoros estélyen felolvasta
Dr. P. Boros Fortunát

(Folytatás)

Ami Szászvároson megtörtént az miniatűr képe annak, amivel Marosvásárhelyen, Kolozsváron, Szebenben, Brassóban, stb. találkozunk. Érthető tehát, hogyha a szászvárosi városi tanács, mely református és lutheránus összetételénél fogva a protestáns érzelmeknek, érzékenységnek hivatalos szócsöve volt, nem lelkesedett a barát megjelenésére, mert sejtette, hogy az mit jelent.

Százhetvennyolc esztendő alatt sem ment annyira feledésbe az egykori ferences hagyomány, hogy azok révén föl ne ujjtak volna a sebek, ha ott a barát megjelenik. Természetes, hogy az elvi küzdelem kenyérharcba csapott át, legalább egy kis cinizmussal ma így itéljük meg, melynek szerencsés megoldást Csató Elek rendtartományfőnök adott, ki 1730 szeptember 5-én aláírt nyilatkozatában elosztotta a városi tanács aggodalmát, hogy a rendtartomány nem tart igényt a régi terjedelmes birtokokra és jogi utra sem tereli sérelmeinek orvoslását. A város a ferencesek föllépésével kényszerhelyzetbe került, mert a katonai kormányzó kívánságát vissza nem utasíthatta, de a ferences szellem minden elképzelt akadályt simán elhárított.

Milyen más volt akkor a világ! Az emberek

ugyanakkor is küzdelmek előtt állottak, de bizakodó reménységgel néztek a jövőbe, hittek a munka sikerében.

Az erdélyi katolicizmus a restauráció korát élte s Erdély a Székelyföldön kívül egy nagy missziós terület volt, hol a szerzetes rendek közül a jezsuiták vetekedtek a ferencesekkel, hogy egy egy területet működési települ maguknak lefoglaljanak. Akkor az apostolkodásnak előttiük ma csak sejtett korát éltek a misszionáriusok. Kicsinynek látszó igények kielégítésének vágya töltötte be egyesek lelkét. A közlekedés egyik helyről a másikra nem volt könnyű feladat s nem egyszer az egyéni szabadság is életveszélynek volt kitéve. Mindez nem tartotta vissza a jó atyákat, hogy utra ne keljenek s hol nehezen döcögő szekéren tették meg az utat, hol gyalog kocogtak a cél felé s ritkán jött segítségükre valamelyik gazdag ember könyörületes szíve, hogy néhány katolikus családnak meghívását elfogadva a szent mise áldásaiban részesítsék azokat, kiknek legfőbb igyekezetük volt egy papnak állandósítása környezetükben.

A ferencesek és jezsuiták terjeszkedéséből azt látjuk, hogy a rendtagok között sokan akadtak akkor is kik a kicsinyes akadékoskodások fölé emelkedve az időt alkalmasnak találták nagy tettek megkezdésére s hivatásuk fölfogásában helyesen itéltek, magas színvonalon állottak.

Ha a történeti multat akarom magamnak visszaidézni, ahogy Erdély e déli részén a magyarul katolikusok között a hitterjesztés munkáját végzik a szerzetesek, akkor képzeletembe

beleállítom a fáradtan célhoz érő atyákat, kiket a jószívű emberek végtelen öröme kísér egyszerű hajlékaikba; a részvétet, mit a buzgó missziós atya érez az elhagyottak iránt és közös aggodalomból fakadó örömet, mely ezeknek édes testvére és az Ur igájának édes méze. Nincs följegyezve sehol, hogy a vajdahunyadi kolostorból, mert Déván és Alvincen bolgár ferencesek voltak, hányszor tették meg az atyák az utat, amíg véglegesen letelepedhettek s ez így volt még Erdélynek nagyon sok pontján.

A leáldozott dicsőséges multnak romjai után sóvárgó lélekkől kitört a vágy látni, birtokbavenni azokat a köveket, falakat, melyek oly hosszú idő óta gazdátlanul heverték, porladtak a zord idők mostohaságában.

Az első ferences lelkében, kit az isteni gondviselés Szászvárosra vezetett nem a mult dicsősége ragyogtatta meg patinás alakját, hanem a jelen sivársága csalt könnyeket szemébe, mert látnia kellett, hogy alig áll itt kő kövön. Nem a szétmállott kövek alaktalan mozdulatlansága hatotta meg lelkét, hanem azoknak allegorikus jajszáva sajgott érző szívébe, mikor csüggedten maga elé bámult egy pillanatra s tétován kérdezte önmagától, hol kell itt kezdeni, hogy az Isten dicsőségére eresztett fejzecsapások ne csemetéket sértsenek meg, ne rengessék meg az erdők sűrűjét, hanem lassan, feltűnés nélkül az apostoli munkás szerénységével fogjanak annak a területnek visszahodításához, mely az ő szemükben elpredált örökség volt.

(Folytatása köv.)

elismerés szerint is. De ha nem is ismerék el, akkor is az. Aki szakember, az tudja, hogy a mi városunk fürdőváros, sőt *klimatikus gyógyhely*, gyönyörű szép vársétányával és népkertjével, ahol már számtalan tüdő kapta vissza az egészségét páratlanul gyenge és egészséges levegőjétől. Ide tehát forgalom kell s ezt csak hedvezményekkel lehet elérni. Ezért örvendünk, hogy a C. F. R. igazgatósága elismerte Déva eme különös előnyeit s fürdővárossá nyilvánította. Most már rajtunk a sor, hogy az egész világ tudomására adjuk s hívjuk a látogatókat a vendégeket, akik gyönyörködni és üdülni kívánnak.

Kovács Károly.

SZÍNHÁZ

Színészet Piskin

Piski annaleszeiben változatos lapjai vannak a színházi krónikának, amennyiben a se nem falu, se nem város-község megállóhelye volt vándorútján ép úgy sok nagyvárosi színvonalu együttesnek, valamint mucsai nivóju ripacsársulatnak is, aszerint amint városnak vagy falunak mérték, impozáns állomása vagy földszintes kolonia-házai után. Épen azért, no meg vasutas-telep lévén, ahol minden emberfia szabadjeggyel utazik a vasuton, a közönség igénye a színházat illetően magas színvonalu. Mert hiszen azonfelül, hogy jobb társulatokat vendéghelhetett falai között; — a dévai, aradi, kolozsvári, és budapesti színházak művészeinek játékból tanult színházi izlést és művészi értékelést.

Fentiek tekintetbevételével kétszeres tehát az érdeme *Dr. Ferenczy Gyula* színigazgatónak, aki társulatával pár napra eljött közénk, hogy a magyar színjátszás könnyes sugaras derűjében megfűtöszse a lelkeinket. Mert Ferenczy Gyula nem nézett bennünket Mucsának, s eljött oly kiváló társulattal s a nehéz viszonyok között oly változatos technikai felszereléssel, mint a régi nagyok: Miklóssy Gábor, Kunhegyi Miklós, Fehér Vilmos, Kovács Imre, Gáspár Jenő s a többiek.

Bemutató előadásul hétfőn, július 28-án Vadnai—Márkus „*Csunya lány*” c. operettje ment kitűnő előadásban. Kedden, 29-én, „*Huzdrá cigány*” Farkas Imre bájos meséjü s kedves zenéjü operettjét adták igen szép számú közönség előtt. Szerdán, 30-án, Martos—Márkus operettjét a „*Katicát*” mutatták be kiváló sikerrel.

A közönség már a második estén meleg szeretetbe fogadta színészeit s a jelekből ítélve *Dr. Ferenczy Gyula* rövid 7—10 napos piskii szezonja a teljes siker jegyében fog lezajlani. A következő előadásokról, valamint a szintársulat egyes tagjairól érdemileg a jövőheti színreferádánkban fogunk beszámolni.

Serestély Béla

Vulkánban megalakult a vulkán-lupényi ipartestület, de a lupényi iparosok nem akarják elismerni

A vulkáni s a lupényi iparosok együttesen már régen akciót indítottak egy ipartestület létesítése miatt. A hatóságok azonban a kérvényeket nem intézték el. Most a dévai törvényszék váratlanul elismerte a vulkáni ipartestületet s az erről szóló iratot le is küldték Vulkánba s így az alakuló gyűlést az előkészítő bizottság, amelynek tagjai voltak Balomiri János, Simon Samu és Mayer Simon, össze is hívhatta.

Az alakuló gyűlést egy vasárnap délután tartották meg Vulkánban. Lupény 90 iparosa képviselőjében összesen 7 iparos jelent meg, míg a vulkáni mintegy 70 iparost 26 tag képviselte. Simon Samu mint korelnök nyitotta meg a gyűlést és feltette a kérdést, hogy meg akarják-e alakítani a testületet, amire egyhangu igen volt a válasz. Ennek értelmében az ipartestület megalakult és azonnal megválasztották a tisztikart a következők személyében: Elnök lett Balomiri Ioan pékmester, alelnök Mayer Simon, jegyző Moldován János, pénztárnok Liszka János és gazdának Simon Samu, továbbá ellenőröknek Böhm Mihályt és Návrádi Pétert választották meg. A választmányba választottak hét tagot a lupényiek és hetet a vulkániak közül s ezen felül Lupény még egy alelnököt is kapott, hogy igényei ki legyenek elégítve.

Ennek ellenére azonban egy Miriuța nevezett iparos ellenakciót indított, amelynek eredménye egy külön tiltakozó gyűlés lett. A megalakulás után Lupényba ellengyűlést hívtak össze, amelyen meghívás után résztvett Balomiri Ioan, Simon Samu és Mayer Simon. Ezen a gyűlésen a lupényi iparosok annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy ha már más testületnél kell maradniok, akkor inkább megmaradnak a petrosényi ipartestület kebelén belül s az együttes működést visszautasították. Simon Samu hiába figyelmeztette a szónokokat, hogy annak idején a lupényi iparosok a saját aláírásukkal kérték a testület felállítását Vulkán székhellyel, a lupényiak hajlithatatlanok maradtak s kimondták, hogy az új tes-

tületet nem ismerik el és mindent elkövetnek, hogy a megalakulást ne hagyják jóvá.

Most tehát, amikor a hatóságok honorálták a lupényiek s a vulkániak együttes kérését, minden meghiusul, mert az egyik fél kivonja magát a kötelezettség teljesítése alól. Kíváncsian várják a fejleményeket, hogy a hatóság milyen magatartást fog tanúsítani ebben a nemmindennapi ügyben. Minden esetre a döntés sürgős, mert két község iparosságának jóléte forog kockán.

Az új záróra rendelet a legtöbb községre nézve sérelmes

A zsilvölgyiek akciót indítottak

Az új záróra törvény értelmében falvakon a nyilvános helységek záróját a primáriák állapítják meg a belügyminiszteri rendeletekhez alkalmazkodva. Ez a joguk azonban csak a hétköznapiakra vonatkozik. Ünnepnapiakra a munkaügyi inspectorátus a következőképpen állapította meg a zárórát: Kocsmák 12—7 óráig s ez is csak úgy, hogy a prefektura értesítése alapján erre a nyitvatartásra a munkaügyi miniszteriumtól kapnak külön engedélyt, mivel máskülönben egyáltalán semmiféle nyilvános helyiség nem tarthatna nyitva.

Ez vonatkozik a falvakra vagyis a comuna ruralakra. A comuna urbanaknál más a helyzet. Hétköznapiokon itt is a primária határoz, ünnepnapiakra pedig a munkaügyi felügyelőség a következőképpen határozta meg: Kocsmák 12—7 óráig, olyan helységek, ahol étel-neműt is árulnak 12—9 óráig, étterem kávéház, bodega, sörcsarnok egész nap, ami azt jelenti, hogy éjjelig, mert a következő nap már a primária hatáskörébe tartozik éjjel után s arra a községtől kell külön engedélyt kérni, hogy ha akkor is nyitva akarnak valahol tartani.

Amint a fentiekből láthatjuk, a comuna urbana lényegesen jobb helyzetben van, mint a comuna rurala. A Zsilvölgyében tekintettel arra, hogy Vulkán és Lupény is csak comuna rurala s így az éttermeket és kávéházakat ott is ünnepnapiokon este 7 órakor kell bezárni, egyes körök akciót indítottak, hogy a község ne rurala, hanem urbana lehessen, mert a záróra rendelet sérelmességét ezeknél a valóban városias községekben csak így lehet reparálni.

Vulkán s Lupény uri társadalma mélyen el van keseredve az új rendelet miatt, hiszen az intelligenciának a sporton kívül csak vásár és ünnepnapi kávéházi szórakozása volt az egyedüli kedvtelése. Éppen ezért remélik is, hogy akciójuknak meg lesz a megfelelő sikere.

Szives figyelmébe

ajánljuk cikkeink hihetetlenül olcsó mutatványait. Gondoljon arra is, hogy áraink utolérhetetlen minőségűek s így Ön is könnyen eldöntheti, hogy a nálunk eszközölt vásárlások rendkívüli előnyt biztosítanak!

CSAK AUGUSZTUS
10-ig

141 1-1

E L B E
HARISNYAHÁZ, GYÁRI LERARAT
DEVA
Plata
Unirii

ÁRU MEGNEVEZÉSE

	Régi árak	Leszállított árak	Mai árak 20% kedvez- ményvel
Selyem Combiné	193	169	136
Selyem Combiné I-a	260	190	152
Selyem reform nadrág	130	112	90
Selyem reform nadrág I-a	145	128	103
Selyem reform nadrág nyitott szárral	114	98	79
Selyem reform nadrág nyitott szárral I-a	132	110	88
Selyem Costume	650	570	456
Selyem ruha	560	—	448
Selyem Blous új nélkül	295	—	236
Selyem Blous hosszú ujjal	380	340	272
Gyapju fürdőruha	350	263	210
Gyapju fürdőruha Janzen	400	—	320
Gummi fürdősapka	17	—	14
Gyermek trikóing	24	leltől	19
Gyermek zoknik	12	leltől	9

Gyapju Poulloverek, mellények, kabátok, Costumok, vállkendők stb. stb. mind 20% engedménnyel. Ezen árak 1930 évi augusztus 10-ig érvényesek.

Bitumennel vonják be a Déva körüli országutakat

A „Cassa Autonoma Drumurilor de Stat” a romániai országutak modernizálására szerződést kötött a külföldi Stewart céggel. Legelőször a Brassó Bucuresti-i országutat fogják kiépíteni, amire egy millió dollárt irányoztak elő. Tervbe vették a nagyobb városok körüli országutak újjáépítését is, mivel azokat az autók s az autóbuszok nagyon megrongálják.

Déva körül a Déva-Szászváros, Déva-Hátszeg esetleg a Déva-Dobrai utat fogják újjáépíteni. Az országutat bitumennel fogják bevonni. A bitumen nem egyéb, mint aszfalt kavics keverékkel. A külföldi tapasztalat ugyanis azt bizonyítja, hogy a bitumen a legtartósabb az autók s autóbuszok miatt.

Ezen kívül a dévai állami építészeti hivatal hatáskörén belül 15 kisebb hidat is fognak építeni, ugyszintén helyre állítják a Zsilvölgyben a háboru alatt felrobbantott hidakat. Az egyik a magyar Zsilon 30 méter nyílással 4 és fél millió leibe fog kerülni, a másik a román Zsilon 50 méter nyílással 2 és fél milliót fog felemészteni. A régi vastraverzek még ma is ott hevernek.

A Morgan féle telefonkedvezmény után ez lesz a második külföldi jó, amiben vármegyénket is részesíteni fogják.

A dévai és piskii iparosok jullálisa

A dévai és piskii iparosok együttesen az elmúlt vasárnap, július 27-én Piskin a balakutai kiserdőben nagyszerűen sikerült jullálist rendeztek. A hetek óta tartó előkészületek megtermették a magukhoz illő gyümölcsöt, amennyiben olyan szép multság zajlott le, ami valóban a ritkaságok közé tartozik.

A dévai közönség már délben s a piskii közönség valamivel ebéd után kezdte meg a kivonulást a Sztrigy partján a szépfekvésű balakutai erdőbe, ahol nagyszerűen felszerelt sátrak és asztalok, székek várták a vendégeket a legkedvesebb és házias kiszolgálással, amennyiben asszonyok és leányok igyekeztek a vendégek szükségleteit kielégíteni. Az ilyen alkalmakkor látható szórakozások mind megvoltak, sőt kivételes és ritka játékokban is gyönyörködhetett a vendég s a szórakozni akaró. Kacsavadászat, mozgó henger, erőmérő, fabábu kugli, tányérszám dobás, karika dobás, lógó céldobás, lepényevés, szerencsekerék, súlyemelő, csokoládéautó, tombolajáték és más egyebek voltak. Nem kell megfélemednünk a nagyszerű zenéről, amelyet a piskii CFR zenekar szolgáltatott s a két dalárdáról, amelyek a műsor legszebb számait szolgáltatták. Ugy a Sarkadi Elek vezetésével nagyszerűen működő dévai iparos dalárda, mint a piskii iparos dalárda elsőrangú művészi számokkal szerepelt s nagyban hozzájárultak ahhoz a jóhangulathoz, amely a vendégeket egész éjjel két-három óráig tartotta össze. Mert dicséretképpen kell megjegyeznünk itt azt is, hogy az egész hely vilánnal volt világítva, ami nem kevés fáradtságba és költségbe került, de ami fényesen visszaadta a befektetést.

A rendezőséget a testvéries iparos találkozásért a legnagyobb dicséret illeti. Egyenként nem tudjuk megnevezni az iparosokat, akik, anyagi és más munkájukkal nagyban hozzájárultak a sikerhez, csupán a rendezőség tagjainak neveit írtatjuk ide, akik más kisebb munkások nélkül valószínűleg nem is tudták volna elvégezni azt a nagy munkát, ami rájuk várt.

A rendezőbizottság elnöke volt Seiger Bernát Déva és Groza János Piski. Alelnök aki az egész mulatságot irányította tulajdonképpen, Bubárnik Miklós volt. Választmányi bizottság elnöke Kovács László. Főrendező Gavenda Imre Piski, jegyző Săcărean Péter Piski, pénztárosok: Schneider Károly, Sziebig János Piski, Victor Lajos, Hoffer Gyula és Pataki Pál Piskiről s Visky Sándor, Mischung Antal, Albert József, Flora és Rajka Károly Déváról. Ellenőrök voltak: Kecskés József, Moravcsék József, Pintér János, Almășan Joachim, Oprea Romulus, Fleischer Adolf, Konrad Gyulai, Lisák József, Neuhold Ferenc, Esch Jakab, Săbău János és Guttmann Ábrahám.

NAGYVÁRADI ZSIDÓ FIUINTERNÁTUS

ORADEA, Strada Delavrancea 17. (Ritook Zsigmond ut)

A nagyváradai társulati kereskedelmi, az Orth. Gimnázium és a zsidó Liceum Igazgatóságaitól ajánlva. Elsőrendű kóser ellátás. A növendékek szaktanárok által való előkészítése.

Minden iskolai és internátusi ügyben felvilágosítással szolgál az internátus igazgatója **Szilágyi Adolf zsidó lic. tanár.** Prospectust kívánatra díjtalanul küldünk.

Meg kell még jegyeznünk, hogy volt szépségverseny, birkozóverseny és boxolás, a győztesek szép díjakat kaptak, továbbá, hogy a közeli vidék, sőt Szászváros és Hátszeg iparosága is képviselve volt. Ugy a rendezés, mint a megjelenés mintaszerű volt, mert közel ezer ember tolongott a balakutai kiserdő árnyas fái alatt s fogyasztották a sört, bort, egyéb ennivalókat s a fagyaltot. Ilyen multságra szívesen emlékeznek vissza a résztvevők.

Rádium minden háztartás számára!

A St. Ioachimsthal „Radiumchema” nagy gyógyszik re!

Korábbi számunkban mi is részletesen foglalkoztunk a *gyenge besugárzású rádiumtherápiával*, a „Radiumchemával”, annak nagy gyógyászati jelentőségét hangoztattuk.

Elmondottuk, hogy az erős besugárzás a szerves anyagra zavarólag és bomlasztólag hat, éget és perzsel, ezzel ellentétben a „Radiumchema” *gyenge besugárzása a sejt valamennyi életfolyamatát támogatja és elősegíti.*

A rádiumból kiinduló sugarak ugyanis egy megmérhetetlen energiának hordozói, amely energiát az élő szövet absorbeálván, azt a sejtekre ruházza át, amelyeknek normális állapota ezen hatalmas energia mennyiség behatása alatt megváltozik. Ezen energia egy része meleggé változik át és ilyenformán siettet a sejtben a biochemiai processzust, másrészt a sugarak iránya mentén ugynevezett regenerációs (megújító) centrumokat képez.

A cseh állam ezen monopol gyógykincse nálunk csak egy fél éve van bevezetve, ennek dacára, amint az alábbi rövid causitikából is megállapítható, igen jelentős gyógyeredményeket ért el. A helyszüke miatt csak egy párat közlünk, laikus részere is érthető leirással:

I. K. urnő, Timișoara. 70 éves, erős spanyol betegség a tüdőt fenyegette, *nehéz légzési zavarok*, erősen előrehaladott *véredényelmeszesedés, csuz*, a kézen és a lábón látható daganatok. A lábdaganatok vizenyősek, puffadtak, igen *magas vérnyomás*. A beteg ágyhoz kötött.

Egy C. erősségű Radiumchema kompresszor egyszerű applikálása a legrövidebb időn belül csodás eredményeket hozott. Először a lapockasontra fektetve, alig két nap alatt a légzési szervek lényeges tisztulását és megkönnyebülését vonta maga után, úgy, hogy a beteg 10 nap után már szabadon ki is járhatott. A magas vérnyomás teljesen megszűnt, a szív-működés normális, a közérzet kitünő, és ami a legfeltűnőbb, a lábdaganat teljesen, a kézen részben, eltűnt.

A Sankta Mária zárda főnöknője T. S. közli, hogy a zárda egy apácája, aki rövid ideje használja a Radiumchemát, *erős máj-vese-és hátgerincfájdalmi* ellen jelentősen, jobban érzi magát, fájdalmi teljesen megszűntek.

O. K. magánzó, Arad. Vesegyulladás. A fájdalom a Radiumchema három napi használata után teljesen megszűnt.

L. K. tanár, Timișoara. Ideg, rheuma. Egy B. Radiumchema-kompresszor négy heti használata teljes gyógyulást eredményezett. A beteg állapota azóta (hat hónap) kitünő.

L. O. iparos, Caracal. Csuz. Hat heti Radiumchema applikálás, fájdalom teljesen megszűnt, beteg teljesen fájdalommentesen jár, kel.

Ezerszámra gyűlnek a hasonló esetek, amelyeket a cseh állami Rádiumműveknek arra kirendelt itteni szerve (a romániai vezérképviselet Arad székhellyel) gyűjt a nemzetközi rádiumtherápiai egyesült által szerkesztett évkönyv részére, amely a világ klinikái részére nyújt megfelelő orientálást a gyenge rádiumbesugárzás alkalmazási terepére.

A pénzügyminiszterium rendelete a nyugdíjkijárók ellen

A pénzügyminiszterium a napokban érdekes körrendeletet küldött szét a pénzügyigazgatóságoknak, amelyben arra hívja fel a pénzügyigazgatóságokat, hogy legyenek figyelemmel a nyugdíjkijárókra, mert azok visszaéléseket követnek el.

A rendelet főbb tartalma a következő:

1. Minden nyugdíjas ügyének elintézése legyen a nyugdíjközpontba való beiratkozás vagy nyugdíjemelés vagy pedig bármilyen nyugdíj kiutalása, egyenesen a pénzügyminiszterium által történik, amely közegei útján értesíteni fogja a nyugdíjasokat az elintézésről.

Az összes aktákat postán fogják az egyes nyugdíjasokhoz eljuttatni és semmiféle körülmények között nem adják ki a kijáróknak, sőt magának a nyugdíjasnak sem.

2. A visszaélések elkerülése végett a pénzügyminiszterium a következő rendszabályokkal szigorítja meg a kijárók működését:

a) Ha a pénzügyigazgatóságokhoz nem posta útján küldött fizetési utalványok érkeznek, hanem azt valaki személyesen hozza el Bukarestből, a pénzügyigazgatóságok kötelessége, hogy az illető személyazonosságát a legszigoribban megállapítsák s be kell bizonyítania, hogy milyen módon jutott az okmányhoz.

b) Ha az aktákkal megjelenő nem azonos az okmányok tulajdonosával vagy nem tudja hitelesített felhatalmazással igazolni megbízatását, a pénzügyigazgatóságnak kötelessége a kijárót a rendőrség kezébe adni.

c) Amennyiben az aktákkal megjelenő ténylegesen birtokosa az okmányoknak vagy hitelesített felhatalmazással bír, be kell bizonyítania, hogy milyen uton jutott az okmányokhoz a nyugdíjintézetből.

A pénzügyigazgatóságoknak kötelességük felhívni a figyelmét a nyugdíjasoknak arra, hogy ne vegyenek igénybe kijárókat s azonnal jelentsek, ha a kijáró becsapta őket.

A pénzügyminiszterium tehát ajánlja, hogy egy nyugdíjas se vegye igénybe a kijárók segítségét, mert az ügyeket amugy is elintézik.

A borsai tüzkárosultaknak

A borzalmas borsai tüzkatasztrófa alkalmából a következő szives adományok folytak be:

Banca Economica (Közzgazd. Bank Lei 1500, Seiger Testvérek Lei 1000, Societatea Bancară R. Lei 1000, Primăria Deva Lei 500, Dr. Lőrincz Eugen Lei 500, Dr. Laufer Andor Lei 500, Ardeleana Lei 500, D. D. Floru Lei 200, Schneeweiss Herman Lei 200, Jonisz L. Lei 200, Dr. Pop Justin Lei 200, Sella Iosif Lei 150, Diamantstein Jakab Lei 150, Banca Meseriașilor, D. Petrișor, Roth József, Nussbaum Miklós, Czirányi S., Danits S., Steinberger Béla, Grünfeld Aron, Ringler Jenő kereskedő, Laufer Vilmos, Seidenfeld Ferenc, Kálmán Lajos, Dr. Szegő Ernő, Özv. Baum Mórné, Gál Ármin, Breier Emil, Löwy și Fil, Kasztner Testvérek, Stössel S., Dr. S. Câmpean, Dr. Glück Ede, Dr. Hosszu Eugen, Dr. U. Almășescu, Dr. Isekutz, Dr. Márton Adolf, Dr. Meskó Miklós, Dr. Mende M., Dr. Weissberger S., Dr. László László, Dr. Mihăițiu, Schulhof Magda, Dr. Pocol Valeriu, és Iosif Jujan 100—100 Lei. Dr. Aug. Herbay 60 Lei, Hőnig Artur 60 Lei. Dr. Conda P., Einhorn S., N. N., Erős E., Miklóssy, Grün Albert, Vincze J., Naftali M., Gregus M., Rosenberg M., Kohn József, Izrael J., 50—50 Lei. Breier R., Szemenyei S., Berkovits B., Visky, Garai Pál, Hollós A., N. N., Schuleri 40—40 Lei. Götzl A., Génard M., Kappel M., 30—30 Lei. Goldstein H. 25 Lei, Titz, Sommer & Theil, Dolcsig, Özv. Kirschenbaumné, N. N., Voişian,

Luch J., Maetz, Kohn I., N. N., Hegyi E., N. N., N. N., N. N., Wulászky M., Mähler I. főtanácsos, Özv. Kuriákné, Georgescuné, Aradi F., Sácárean, Farkasné, Kohn S., Stanila, Max M., Keisler L., B., S., K., G. 20—20 Leit. Hirsch, Steiner J. és N. N. 10—10 Leit. *Összesen Lei 12.165.*

Fenti adományokat a tüzkárosultak nevében köszönettel nyugtázza a *Gyűjtő bizottság.*

HIREK

— **Vármegyénk prefektusa és megyefőnöke Románszentgyörgyön.** Az összes erdélyi prefektusok és megyefőnököket mult vasárnapra és hétfőre Románszentgyörgyre érkeztetve hívták meg. Megyénkbeli Dr. Oncu Iacob prefektus és Dr. Atirescu Ieronim a megyei állandó bizottság elnöke vett részt az értekezleten, amely a közigazgatásban divergáló törvények fölé egy összekötő törvény kereteit tárgyalta meg. Az értekezlet hétfőn este ért véget.

— **Uj főügyész Déván** Condeescu dévai főügyészt lași-ba törvényszéki szekcióelnöknek nevezték ki. Helyébe *Gheorghe Păcurariu* Bălți-i ügyészt helyezték át Dévára, ki Tordán 2 évig Kolozsváron 4 évig szolgált, úgy, hogy az erdélyi viszonyokat és törvényeket teljes mértékben ismeri. Az új főügyész augusztus közepén foglalja el új hivatalát.

— **Eljegyzés.** *Onițiu* Emil a dévai kereskedelmi és iparkamara főtitkára július 26-án tartotta eljegyzését *Ádámovits* Médi urleánnyal Déván.

— **Esküvő.** *Fekete* Domokos tisztviselő és *Székely* Gabriella augusztus 5-én tartják meg esküvőjüket Déván. (Minden külön értesítés helyett).

— **A Dévai Református Dalárda estélye.** A Dévai Ref. Egyház Dalkara ma szombaton, augusztus másodikán este 9 órai kezdettel szép műsori estélyt rendez a népkerti vendéglőben. A kellemes estélyről plakátok jelentek meg s azon a műsor is olvasható volt, azonban kimaradt az egyik valóban élvezetesnek ígérkező szám: Csonka Icu a kolozsvári opera ballerínájának a táncszáma, amely az egész közönség érdeklődésére tarthat számot. A jótékony célra való tekintettel is hisszük, hogy városunk társadalmi teljes számban fog megjelenni az estélyen.

— **Bitay Zoárdot megválasztották lelkésznek.** Bitay Zoárdot, Bitay Béla dévai református lelkész fiát a napokban az arad megyei Csermő községben egyhangú lelkesedéssel, rendes lelkésznek választották meg. A fiatal lelkész városunk szülőltje és neveltje, eddig a szilágymegyei Szilágyszegen mint helyettes lelkész működött.

— **Lapot indít a petrozsényi Román Nemzeti Párt.** A petrozsényi Román Nemzeti Párt elhatározta, hogy helyi jellegű politikai hetilapot fog indítani. Erre az adakozásokat már meg is kezdték s a párt tagjai havonként állandóan egy bizonyos összeggel fogják támogatni a lapot. A magyar közönség tanulhatna ebből az áldozatkészségből.

— **Halálozás.** *Bubárik* Samu július 27-én hosszas szenvedés után Déván elhunyt. Temetése július 29-én ment végbe rokonainak és ismerőseinek mély részvétel mellett. *Bubárik* Miklós dévai szobafestőmester az elhunytban édesapját gyászolja.

— **Megszervezték a kihágási osztályt a dévai rendőrkvésztúrán.** A dévai rendőrkvésztúra teljes átszervezése csak a napokban nyert befejezést. A kihágási, ügyosztályt *Andreicuțiu* Ioan komiszár vezeti, aki mint rendőrbüntetőbíró működik. Grefierje *Jula Miron*.

— **Popovicu iparkamarai titkár lemondott.** *Mazuchi* kolozsvári kereskedelemügyi inspector multkor látogatása alkalmával kifogásolta, hogy a kamarának tulsok tisztviselője van. Emiatt *Popovicu* Adrian titkár önként felajánlotta lemondását, amit a kamara elnöksége el is fogadott. *Popovicu* július 31-ével tehát felmentették.

— **Vizsgálat a vulkáni betegségyőző pénztárnál** *Haibach* petrozsényi betegségyőző pénztári igazgató július 23-án Vulkánban volt, ahol a vulkáni kirendeltség ügyeit vizsgálta felül s mindent a legnagyobb rendben talált.

— **A Magyar Párt Ifjusági Kulturcsoportjának közleményei.** *Fagyalltest.* Ezuton is értesítjük tagjainkat, valamint az érdeklődő közönséget, — kiket testvéri szeretettel hívunk — hogy augusztus havi fagyalltestünket 9-én, szombaton este 10 órai kezdettel tánccal egybekötve a népkerti vendéglőben tartjuk meg. *Kirándulás Alvacára.* A mult hó 20-iki algyógyfürdői társas kirándulás sikeres volta arra készíteti az Ifjusági Kulturcsoportot, hogy hasonló kellemes kirándulásokat a nyári szezon alatt minél nagyobb számban rendezzen. A legközelebbi kirándulást f. hó 17-én tartjuk meg, mikor is társas autókön megyénk másik kiváló fekvésű és szépségű fürdőhelyét Alvacát keressük fel, mely alkalommal az érdeklődőket szeretettel meghívjuk. Jelenkezni lehet a csoport tagjainál. Részvételi díj (autóköltés oda és vissza) személyenként kb. 100—110 Lei. *Az Ifjusági Kulturcsoport Vezetősége.*

— **Kommunista röpiratokat dobtak le Piski állomáson.** Július 29-éről 30-ára virradó éjszaka valamelyik vonatból 15—20 db. kommunista röpiratot dobtak le Piski állomáson. A röpiratokat maguk a munkások vitték be a csendőrségre. A röpirat címe: „Az imperiálista háboru ellen” s tartalma az, hogy ha háboru lesz, az elvtársak ne az ellenség ellen menjenek, hanem a tisztok, burzsujok és gyárosok ellen. Ne higgyenek sinkinek csak Oroszországnak, ahol minden jól van s így ne higgyenek a szociáldemokratáknak sem, akik eladták magukat a jelenlegi kormánynak, amely éppugy mint összes eddigi elődei csak kiszipolyozzák a népet. A csendőrség a röpiratokat elkobozta s megindította a nyomozást eredetének s terjesztők kilétének megállapítása végett.

— **Agyvértóduulás, szívszorongás, nehéz légzés** félelemérzés, idegesség, migrén, lehangoltság, álmatlanság a természetes „*Ferenc József*” keserűvíz használata által igen sokszor megszüntethetők. Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a *Ferenc József* víz a makacs, székszorulás mindenféle jelenségeinél a legjobb szolgálatot teszi. A *Ferenc József* keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Aki negyedévi keresetét adóba fizeti.** A Zsilvölgyében egy K. L. nevű uriember adója olyan nagy összeg, mint egész évi jövedelmének a negyedrésze, úgy, hogy negyedévi jövedelmét mind adóban fizeti be. Ezt az adatot a mai jó adóhelyzetben mint leszögezendő példát rögzítjük le. Ilyesminek nem volna szabad előfordulni.

— **Értesítés a franciaországi kivándorlókról.** A zsilvölgyéből a mult hónapban indult utnak mintegy 300 munkás Franciaországba. Ezek között volt *Farkas Lázár* munkás is ki a napokban irt *Niciu* petrozsényi primárnak s levelében közli, hogy napi keresete megüti az 55 frankot. Egyébként az átlag kereset csupán 30 frankra tehető. Szeptember közepén újabb összeírást készítenek s az orvosi vizsgálat után a második transport szeptember végén fogja elhagyni a román határokat.

— **Jó volna megcsinálni.** A zsilvölgyi érdekeltek emberek arra kértek fel bennünket, tölmácsoljuk az állami építészeti hivatalhoz egyik kérésüket. A kérés az, hogy csinálják meg a petrozsényi—merisori országutat, mivel az olyan rossz, hogy járművel rajta járni már alig lehet s éppen ez az ut, amit az egész Zsilvölgye naponként kénytelen használni. A kérés tehát jogos és hisszük, hogy az építészeti hivatal bennünket meg is hallgat. Végeredményben az a kérdés, hogy van pénz rája vagy nincs. Mert ha nincs, akkor a kérés továbbra is csak kérés marad.

— **Strandlabdák kaphatók V. Laufer könyvkereskedésében, Déván.**

— **A 400 literen aluli üstök tulajdonosainak figyelmébe.** A dévai pénzügyigazg. 30561—930 számú átiratában a következők közlésére kért fel: A pénzügyminiszterium 24317—1930 számú rendeletével elrendelte, hogy mindazok, akik nem szőlőtulajdonosok vagy nem gyümölcszárítók s 400 literen aluli üsttel rendelkeznek, kötelesek az üstöt a törvény megjelenésétől számított három hónapon belül, a köbirtalom megállapítása végett ellenőrzés alá vetni. Ellenkező esetben megbüntetik a tulajdonosokat.

— **Kérik, hogy vigyék ki Franciaországba** kivándorolt munkások családjait is. *Petrozsény* város polgármestere felterjesztést tett a munkaügyi miniszteriumhoz, amelyben kéri, hogy a Franciaországba kivándorolt munkások családtagjait is mielőbb szállítsák ki, mivel a községeknek nincsen megfelelő alapja a segélyezéshez. *Petrozsény* városának még van 300.000 leie ugyan, de a többi községek költségvetésükbe egyáltalán semmit se vettek fel, úgy, hogy segélyezni se tudják az elhagyottakat. A felterjesztésre eddigelé még semmiféle válasz nem érkezett.

— **Tizenhárom biztosító Batizon.** A batizai tűz utáni vasárnap a községben egyszerre 13 biztosító társaság ügynöke jelent meg, ami lakosságban abszolút nem keltett bizalmat egyik társaság irányában sem, úgy, hogy 13 ügynök még összesen sem csinált egy üzletet sem. Ez is a mai viszonyok jellemzője.

— **Jóminőségű utazó bőröndök mindenféle nagyságban jutányos áron kaphatók V. Laufer könyvkereskedésében Déván.**

— **Vulkán rendezését vette tervbe az új községi előljáróság.** Az új községi előljáróság élén *Balea* primárral, a község rendezését vette tervbe. Elsősorban a főutcat s a vasututcat akarják kiaszfaltirozni, továbbá a világitást rendezni s egy kis sétányt létesíteni. A sétány Vulkán társadalmának nagy szüksége van. Sétány megoldásra vár továbbá a piac kérdés is, mivel a jelenlegi helyen a piac sehogysem megfelelő.

NYILTTÉR

E rovat alatt közöltekt nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás

Mindazok, kik szeretett férjem, jó atyám szeretett gyermekem és testvérünk temetésén megjelentek s részvételükkel fájalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk hála-köszönetet.

138-1
özv. *Breier* Arthurné és gyermeke
özv. *Breier* Adolfné és családja.

ALKALMI VÉTEL!

Modern 8 csöves, n kkelezett, zománcozott

„Zephir“-kályha eladó.

1-3 Cím: a kiadóhivatalban. 193

137 Középkoru nő 1-1
gazdaasszonyi vagy házvezetőnői állás
vállal idősebb hölgnél vagy urnál.
Cím: KATÓ KATICA, DEVA. Nussbaum tanya.

Eladó ház

gyümölcsös kerttel,

Hunyadi ut 58 sz.

123 Cím a kiadóban. 3-1

A DÉVAI VILLAMOSTELEP

Str. Regina Maria 19,

Városi bérház épületében lévő

VILLAMOSSÁGI SZAKÜZLETÉBEN

a villamos szakma

összes gyártmányai kaphatók.

Izléses bronzsillárok és üvegvilágítótestek.

IZZÓLÁMPÁK

a környék összes áramfeszültségeire
rendkívül ülcső árakon.

34 VILLAMOS FŐZŐEDÉNYEK,
vasalók, porszívó és mosógépek, ventilátorok.

A budapesti Ganz-gyár nagybani lerakata

ELEKTROMOTOROK,

szivattyúval összeépített motorok, benzinmotorok,
benzínlokomobilok és benzinelektromos aggregátók
gazdaságok és vidéki ipari üzemek céljára.

Villamos szerelési anyagok nagy választékban,
a V. D. E. előírásainak megfelelő
mérétezésben és kivitelben.